

EDITORIAL

Kab-uton an hustisya, ipasulong an pakig-away kontra ha rehimen Marcos

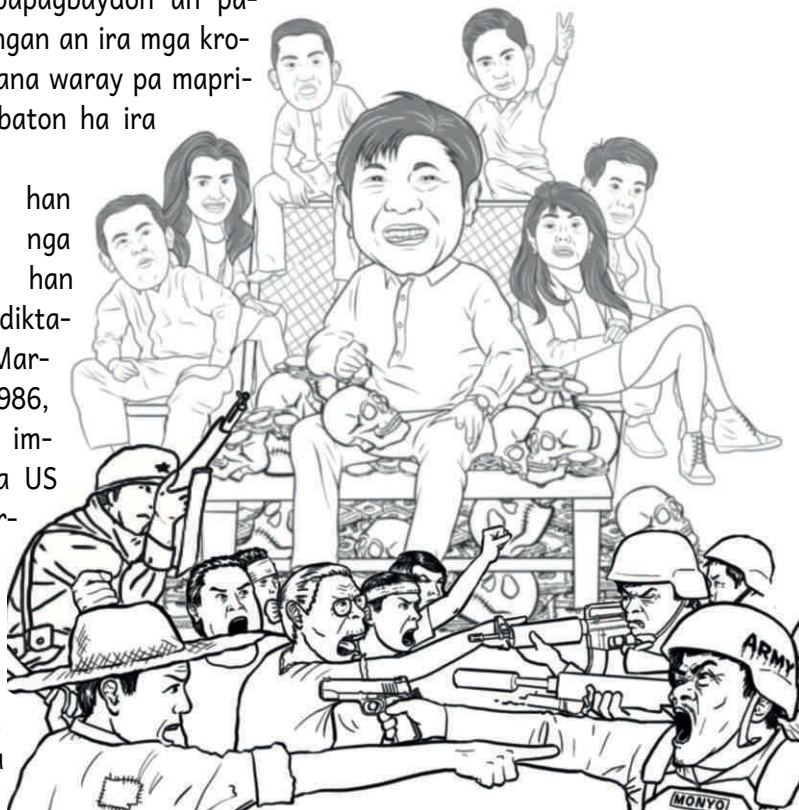
Ha Septyembre 21, hahandumon han katawhan Pilipino ha bug-os nga kamurupud-an an ika-50 nga anibersaryo han pag-imponer han balaud militar han rehimen US-Marcos Sr. Hini nga okasyon, kaangayan la nga utro nga padig-unon an saad nga kab-uton an hustisya para ha mga krimen han pasista nga diktadura ngan igpadayon an gitgitay nga pakig-away kontra ha presente nga rehimen US-Marcos Jr.

Diri angay pasibay-an nga mapara ha hinumduman han katawhan nga hadton 1972, gin-gawas ni Ferdinand Marcos Sr. an Proklamasyon Ihap 1081 agud ig-imponer an pasista nga diktadura, pagrabihon an sistematiko nga panalapas han mga katungod, ngan dambungon an karikuhan han nasud. Diri angay hingalimtan an ginutang nga dugo han pasista nga rehimen ha gatus kayukot nga ginpatay, ginpriso, ginsikmit, ginpakurian ngan gin-gipit han estado. Kinahanglan sukton ngan papagbaydon an pamilya Marcos ngan an ira mga kroni nga hasta yana waray pa mapri-so o mapagpabaton ha ira mga krimen.

Kahaman han makasaysayan nga pagpabagsak han katawhan ha dikta-dura nga US-Marcos hadton 1986, ginsalbar han imperyalismo nga US an pamilya Marcos ngan ginbutang ha poder an mga niyutiyo nga presidente nga gintugutan nga makabalik an

mga Marcos ha Pilipinas, hinay-hinay nga makabalik ha mga lokal ngan nas-yunal nga pusisyon ha gubyrno hin diri napipri-so, ngan gamiton an \$10 kabilyon (P1.1 katrilyon) nga balor han ginkawat nga karikuhan agud man-uwat ngan igpasamwak an pantasya nga "bulawanon nga takna" an balaud militar ni Marcos. Gin-gamit liwat ini nga kwarta agud makig-al-yansa ha mga igkasi pasista nga hira

"Kab-uton...", sundan ha paypay 2

Namatay nga sundalo ha TO ha Mapanas, inabot ha 10

DIRI LA PITO nga sundalo an nasama-ran kundi inabot ha 10 an namatay nga sundalo ha ginhimo nga taktikal nga opensiba han Bagong Hukbong Bayan (BHB) kontra ha pasista nga militar hadton Hulyo 5 ha Barangay Magsaysay, Mapanas, Northern Samar.

Ha pinakaurhi nga apdeyt han Rodante Urtal Command (RUC), pito nga tropa an namatay dayon han pabuthan han mga *command-detonated explosives* (CDEX) an mga nag-ooperasyon nga tropa han 20th IB ngan 63rd IB. May tulo pa nga tropa nga namatay samtang diri mamenos ha tulo an nasamaran. Nakaatras naman an BHB-RUC hin waray kaswalti. Samtang, ginsugo han mga sundalo an kapitan han barangay nga balikan an ira mga habersak nga nabayaan ha lugar han opensiba.

Lima nga tropa naman han 20th IB an namatay samtang may pira nga nasamaran ha opensiba han BHB-RUC Barangay Osang, Catubig, Northern Samar hadton Hulyo 19. Mas hitaas ini ha inisyal nga report han kaswalti han Armed Forces of the Philippines (AFP) nga usa la an ira patay ngan lima an nasamaran.

Kahaman han magkasunod nga opensiba, naobliga nga bumisita hi Gen. Andres Centino, hadto anay *chief of staff* han AFP, ha hedkwarters han 20th IB ha Barangay San Jorge, Las Navas, Northern Samar hadton Hulyo 22 agud pahitas-on an moral han mga demoralisado nga tropa.

Samtang, duha pa nga magkabulag nga haras an ginhimo han BHB-RUC ha Barangay Aguinaldo, Las Navas ngan Barangay Hinagonoyan, Catubig hadton bulan han Hulyo.

Mga ahente han militar, ginsirutan han BHB

Duha nga ahente han militar ha Northern Samar ngan Leyte an ginsirutan han Bagong Hukbong Bayan (BHB) hadin naglabay nga mga bulan.

Ginpatay han BHB-Rodante Urtal Command hi Romil "Oming" Acebuche, 26, ha Barangay Geadgawan, Pambujan, Northern Samar hadton Agosto 22. Subay ha ira imbestigasyon, gin-atentar han militar nga himuon hi Acebuche nga impiltra-dor ha BHB. Nagpatay liwat hiya hin lima nga sibilyan, diin duha an kabataan, naggamit han kangaranan han rebolusyunaryo nga kagiusan agud mangilkil ha masa, nangawat hin kahayupan, ngan nanarhug ngan nagpasurender.

Samtang, ginsirutan han BHB-Mt. Amandewin Command

(BHB-MAC) hi Catalino "Imbaw" Mallorca, 56, ha Barangay Pinamonoan, Mahaplag, Leyte hadton Mayo 14. Sigon ha BHB-MAC, ginlugos ni Mallorca an kalugaringon niya nga 15-anyos nga daragita ngan naghimo hin damo nga pangabuso ha kababayin-an. Makapira kabeses na hiya ginreklamo ha kapulisan kundi waray ini ginhimo. Nagserbe liwat hiya komo ahente ha paniktik han militar ngan naupod ha operasyon dara an gin-isyu ha iya nga riple nga M-16 ngan sul-ot an uniporme han sundalo. ■

Ika-41 nga anibersaryo han masaker ha Sag-od, ginhandum

GINHANDUM HAN KATAWHAN han Barangay Sag-od, Las Navas, Northern Samar an ika-41 nga anibersaryo han masaker ha Sag-od, an pinakabrutal nga masaker ha Samar ilarum han balaud militar han diktadura ni Marcos Senior.

Ha usa nga pahayag, nagpaabot hin pakiduyog ha kasubo an National Democratic Front-Eastern Visayas (NDF-EV). Sigon han NDF-EV, labi kaimportante an paghinumdom yana ha masaker ha Sag-od tungod kay utro nga nalingkod ha poder an pamilya Marcos ngan nagseserbe pa komo upisyal ha gabinete an utok han masaker nga hi Juan Ponce Enrile.

Ginsaludaran naman han NDF-EV an katawhan han Las Navas ha militante nga pag-atubang ha tinagdagko, nakapokus, ngan sustenido nga panmilitar nga operasyon ngan ha padayon nga pakigbisog para rebolusyunaryo nga hustisya. ■

"Kab-uton...", tikang ha paypay 1

Duterte ngan Arroyo, limbungon an eleksyon 2022 ngan himuon nga presidente hi Marcos Jr.

Agud tahuban an kamatuoran, sigurado nga hihimuon ni Marcos Jr. an ngatanaan agud igsabotahe an mga protesta nga iglalansar han katawhan ha Septyembre 21 ngan an ngatanaan nira nga pakigbisog. Komo prinsipal nga niyutiyo han estado, katin niya an ngatanaan nga rekursu—labina an pulis ngan militar—agud pamingawon an tanan nga nagbubuksas han mga daan ngan bag-o nga sala ha katawhan han ira pamilya. Ini an rason kay ano karuyag niya bag-uhon an mga gintututdo ha mga eskoylahan, igdiri an kalibrihan ha hunahuna ngan an mga libro nga kunuhay "subersibo" o nagsusulsol han "terorismo", ngan kontrolon an gin-gagawas ha midya ngan *social media*. Ini an hinungdan han pagulang niya ha mga kriminal nga kaso

kontra ha iya pamilya ngan baliskaron an mga naglabay nga kadaugan han katawhan agud papagbaydon hira. Labaw ha ngatanaan, ini an hinungdan han padayon nga pagpintas han pasista nga terorismo han estado, panmomba ngan pagsulong han mga sundalo ha kabaryuhan, ngan gerra han panmuyopoy ha katawhan. An mga biktima han daan nga pasista nga diktadura, hasta yana ginbibiktima pa gihapon.

Kahuna ni Marcos, ha sugad mapupugngan an pag-ato han katawhan ngan makakapatakas an iya pamilya ha paghahadi. Kundi tungod kay nataklaro nga waray hustisya nga makakab-ot samtang aada ha poder an mga niyutiyo sugad kan Marcos ngan nangungbaw an dunot nga sistema nga nagpabalik ha ira ha poder, mas naduduso an katawhan nga umato.

Ha gin-aantum nga mas mapintas nga pakig-away kontra ha bag-o nga

rehimen US-Marcos, mayor nga parte hini an pagdependa ha kamatuoran ngan kasaysayan agud mapukaw ngan maurusa an katawhan para ha armado nga rebolusyon, nga amo an napa-matud-an na nga pamaagi agud pakiyason an pasista nga terorismo han estado.

Importante kaupay para ha mga rebolusyunaryo nga pwersa nga pangunahan ngan parayhakon an pagtul-id ha mga pambirikis ha kasaysayan, an paglingi ha mga krimen han diktadura nga US-Marcos ngan pagpurot han mga leksyon hini nga panahon. An pagpabagsak han katawhan ha daan nga rehimen US-Marcos, usa nga dakila nga kadaugan ngan hilaram nga atabay han eksperyensya ngan inspirasyon agud bug-os-kaisog nga atubangon an natikagrabe nga pasismo han estado ngan ipasulong an gerra han katawhan ha mas hitaas nga balitang. ■

Retooled Community Support Program (RCSP)

Perwisyo, diri serbisyo

Diri serbisyo kundi perwisyo an nahiaguman han katawhan ilarum han Retooled Community Support Program (RCSP). Sukwahi ha pasangil han 8th Infantry Division nga naglalansar kunuhay hin "community service" (serbisyo ha komunidad) an kasundaluhan, an tinuod nga nawong han RCSP ha kabaryuhan amo an okupasyon militar, diin waray wantas an pan-red tag, panarhug, pangastigo, pagringgal ha pakabuhi ngan pag-eskoyla, pwersahay nga pagpa-surender ngan magkalain-lain nga panalapas ha tawhanon nga katungod.

Red-tagging, pangastigo

Mga sibilyan an ginbulsan han tim han RCSP han 20th Infantry Battalion kahuman hira ambuson han mga Pula nga mangaraway han naglabay nga Hulyo ha Barangay Osang, Catubig, Northern Samar. Ginpagawas ngan ginpapila han kasundaluhan an molupyo, ngan ginlain an kalalakin-an ngan kababayin-an agud i-red tag ngan igharas an bug-os nga taghimaryo.

Ginkastigo gihap an usa nga parag-uma nga hi Tipano Rotamura, 30 anyos, residente han Osang samtang nag-aabaka hiya kaupod an iya duha nga kabataan giutan han Barangay Osang ngan Barangay Mabuhay, Jipapad, Eastern Samar. Kahuman kastiguhon, ginbulad hiya ha sirak kaupod an iya duha nga bata tungod ha tahap nga dabi hiya ha pag-ambus.

Antes pa hini, gin-interogar ngan ginkastigo han 35 katawo nga pasista nga tropa han 20th IB an naglulukad nga magbugto nga hira Datong ngan Pata Picson ha ira lun-an ha Barangay Hinagonoyan, Catubig, Northern Samar hadin Hunyo. Kahuman pangastiguhon, ginpapagdara pa hira hin tag-usa kasako hin lukad ti-pauli ha baryo ngan gintarhug nga diri igsumat an panhitabo.

Pangistraping

Hini la nga Agosto 16, gin-istraping han 18 katawo nga mga sundalo an balay ha uma han lagas nga hi

Alpio Durin kaupod an mga umaragi tikang ha Barangay San Isidro ngadto ha Barangay Quirino, Las Navas, Northern Samar. Kahuman han pangistraping, ginransak an iya balay ngan ginkuha an iya sundang ngan duyan.

Ha Barangay San Miguel, Las Navas, Northern Samar, nahireport hadin Hunyo an pangistraping ha usa nga 40 anyos nga parag-uma samtang nagpapantok han higot nga karabaw ha iya hagna. Tulo kabeses hiya ginpusil kundi dagmit nga nakadalagan an parag-uma ha baryo.

Gin-istraping naman han tim han RCSP han 20th IB an mga karabaw nga pananag-iya han bugto han kapi-tan han Barangay San Jose, Mapanas hadin Hulyo. Namatay an usa nga ka-

rabaw samtang nasamaran naman an duha pa. Waray danyos nga ginbayad an kasundaluhan.

Iligal nga pagkampo

Nahireport gihap han mantalaan nga *Bandilyo Gerilya* an panarhug nga ginhimo han tim lider han RCSP nga hi 1st Lt. Abucay ha *head teacher* han San Miguel National High School nga hi Lily Camaño. Alas-7 han gab-i han ginsaka han hubog nga hi Abucay an balay ni Camaño agud piriton hiya nga tugutan an iligal nga pagkampo han 20th IB ha igbaw han eskoylahan.

Hadto pa nagdig-on an mga magtuturdo, mga estudyante, kag-anak, ngan barangay konseho han San Miguel kontra ha iligal nga pagkampo han 20th IB ha eskoylahan. Tungod ha panhitabo, nagsalawad hin reklamo an magtuturdo ngan ginliwanan an tim lider han RCSP ha baryo. ■

Pula nga mangaraway, ginpakurian antes patayon

GINTORTYUR ANTES PATAYON han mga elemento han 20th Infantry Battalion an samaran ngan waray kapas umato nga hi Ka Prex hadton Marso 25 ha Barangay San Francisco, Catubig, Northern Samar.

Subay ha report han BHB-Rodante Urtal Command, waray ginhatagan hin *first aid* hi Ka Prex han mga nakaengkwentro nga sundalo. Lungod, ginkastigo hiya tubtub marumok an iya nawong bisan kun aada la ha lawas ngan tiil an iya igo han bala.

Ha luyo nga talapas ini ha internasyunal nga makatawo nga balaud, waray awod nga gintagan han AFP hin Gold Cross Medal an *commanding officer* nga hi 1st Lt. Adonis Collado kahuman han insidente. ■

Lugi' ura-ura an parag-uma

GASTOS HA PRODUKSYON

₱12.40
kada kilo

Taramdan: Philippine Statistics Authority

VS

PRESYO han humay

₱12-15
kada kilo

Taramdan: Bantay Bigas

Kinahanglan hin dagmit nga

₱15,000

nga ayuda han mga parag-uma han humay ngan

₱475 kabilyon

nga pondo agud batunon an krisis ha pagkaon han nasud

..... *tanding ha*

₱5,000

nga saad ni Marcos Jr. ngan mga pautang. Magtitikang ini ha

₱10 kabilyon

nga pondo tikang ha Rice Competitiveness Enhancement Fund.

Diri ini sadang para ha diri mamenos ha 2.7 kamilyon nga parag-uma han humay ha nasud.

